

Sygn. akt V CSK 50/18

POSTANOWIENIE

Dnia 25 czerwca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z powództwa M.S. oraz małoletnich M.S. i M.S.
przeciwko Wojewódzkiemu Pogotowiu Ratunkowemu w K.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 25 czerwca 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powodów
od wyroku Sądu Apelacyjnego w K.
z dnia 27 lipca 2017 r., sygn. akt I ACa [...] /16,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 27 lipca 2017 r. Sąd Apelacyjny w K. zmienił wyrok Sądu Okręgowego w K. z dnia 1 marca 2016 r. w ten sposób, że oddalił powództwo M.S., M.S. i M.S. przeciwko Wojewódzkiemu Pogotowiu Ratunkowemu w K. o zapłatę odszkodowania, zadośćuczynienia i renty.

W motywach rozstrzygnięcia wskazał, że podstawowym zagadnieniem w sprawie było rozstrzygnięcie, czy pomiędzy zaniechaniem pogotowia (spóźnionym przyjazdem) a śmiercią M.S. istnieje związek przyczynowy w rozumieniu art. 361 § 1 k.c., tj. czy gdyby karetka przyjechała wcześniej dałoby się uratować matkę i żonę powodów. Podniósł, że zebrany w sprawie materiał dowodowy nie daje podstaw do przyjęcia, że w okolicznościach sprawy istnieje adekwatny związek przyczynowy pomiędzy zaniechaniem pozwanego (spóźnionym o 6 minut przyjazdem ambulansu), a śmiercią M.S., gdyż wypełnienie obowiązku przez pozwane Pogotowie Ratunkowe i przyjazd karetki o 6 minut wcześniej i tak nie mógłby zapobiec szkodzie w postaci jej śmierci i nie zwiększyłby realnej szansy na uratowanie jej życia.

Orzeczenie to zostało zaskarżone skargą kasacyjną przez powodów. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazali, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne w postaci konieczności odpowiedzi na pytanie: 1) czy możliwe jest oparcie rozstrzygnięcia sprawy na przyjęciu, na podstawie opinii biegłego, że jeśli wystąpienie danego schorzenia „zwykle” prowadzi do zgonu pacjenta, to i w rozpatrywanej sprawie tak również stałoby się, nawet jeśli pomoc medyczna nadeszłaby w porę, bez opóźnienia, które miało miejsce, podczas gdy według ugruntowanego w judykaturze poglądu w tzw. procesach odszkodowawczych lekarskich do przyjęcia „normalnych następstw” w rozumieniu art. 361 § 1 k.c., wystarczające jest ustalenie prawdopodobieństwa między działaniem lub zaniechaniem sprawcy a szkodą, a zatem w sytuacji uznającej roszczenia poszkodowanego za zasadne, 2) czy możliwe jest kierowanie się zasadą prawdopodobieństwa w sytuacji odwrotnej, tj. przy orzeczeniu, że roszczenia takie nie mogą zostać uwzględnione, ponieważ prawdopodobne jest, że pacjentka i tak umarłaby.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

W judykaturze Sądu Najwyższego utrwalił się pogląd, iż wskazanie przyczyny określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nakłada na skarżącego obowiązek przedstawienia zagadnienia o charakterze abstrakcyjnym wraz z argumentami prowadzącymi do rozbieżnych ocen prawnych, wykazania, że nie zostało ono rozstrzygnięte w dotychczasowym orzecznictwie, a wyjaśnienie go ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy, ale także innych podobnych spraw, przyczyniając się do rozwoju prawa. Zagadnienie ma cechować się istotnością, czyli być doniosłe z uwagi na rangę zawierającego się w nim problemu prawnego oraz jego znaczenie wykraczające poza potrzeby rozstrzygnięcia sprawy, w której wniesiono skargę. Nie może mieć charakteru kazuistycznego i służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego orzeczenia (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 23 listopada 2010 r., II CSK 344/10, nie publ., z dnia 23 marca 2012 r., II PK 284/11, nie publ., z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13, nie publ., i z dnia 30 kwietnia 2015 r., V CSK 598/14, nie publ.). Nie istnieje

potrzeba wykładni przepisów prawa ani nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy w danej kwestii wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. m. in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 lipca 2015 r., I CSK 976/14, nie publ.).

Zagadnienie prawne sformułowane przez skarżących nie spełnia wyżej sprecyzowanych w judykaturze Sądu Najwyższego wymagań.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że stwierdzenie związku przyczynowego w rozumieniu art. 361 § 1 k.c. między określonym zdarzeniem a naruszeniem dóbr poszkodowanego wymaga przede wszystkim przeprowadzenia testu warunku *sine qua non*. Gdy jako przyczynę szkody rozpatruje się zaniechanie pewnego powinnoego działania, test ten zakłada odpowiedź na pytanie, czy gdyby działanie to nastąpiło, to czy w świetle zasad wiedzy i doświadczenia życiowego poszkodowany nie doznałby uszczerbku w swych dobrach prawnie chronionych. Odpowiedź negatywna wyklucza odpowiedzialność odszkodowawczą ze względu na brak związku przyczynowego, a odpowiedź pozytywna przesądza o uznaniu tego zaniechania za przyczynę warunkującą naruszenie dóbr poszkodowanego i otwiera następny etap badań, tj. czy naruszenie dóbr poszkodowanego stanowiło normalne następstwo tego zaniechania (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 2013 r., I CSK 392/12, OSNC-ZD 2014, nr 3, poz. 58, z dnia 12 września 2013 r., IV CSK 61/13, OSNC-ZD 2014, nr 4, poz. 68, i z dnia 9 maja 2014 r., I CSK 344/13, nie publ.).

Z uwagi na poważne przeszkody natury dowodowej, które pojawiają się w przypadku szkód na osobie, ze względu na właściwości wchodzących w grę procesów biologicznych, dla zapewnienia uzasadnionych interesów poszkodowanych w judykaturze Sądu Najwyższego utrwalili się poglądy, że wobec niemożności wykazania w tym zakresie związku przyczynowego w sposób absolutnie pewny, do jego przyjęcia wystarcza, że jest on ustalony z dostateczną (wysoką, znaczną, przeważającą) dozą prawdopodobieństwa (por. m. in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 5 lipca 1967 r., I PR 174/67, OSN 1968, nr 2, poz. 26, z dnia 17 czerwca 1969 r., II CR 165/69, OSPiKA 1970, z. 7, poz. 155, z dnia

14 grudnia 1973 r., II CR 692/73, OSNCP 1974, nr 10, poz. 176, z dnia 17 lipca 1974 r., II CR 415/74, nie publ., z dnia 27 lutego 1998 r., II CKN 625/97, PiM 1999/3/130, z dnia 13 czerwca 2000 r., V CKN 34/00, nie publ., z dnia 4 listopada 2005 r., V CK 182/05, nie publ., z dnia 17 maja 2007 r., III CSK 429/06, nie publ., z dnia 2 czerwca 2010 r., III CSK 245/09, nie publ., z dnia 5 kwietnia 2012 r., II CSK 402/11, nie publ.). Nie zachodzi, zatem potrzeba kolejnej wypowiedzi Sądu Najwyższego w tym zakresie.

Ponadto, sformułowane przez skarżących zagadnienie prawne nie ma charakteru abstrakcyjnego, syntetycznego i uniwersalnego, lecz jest osadzone w okolicznościach konkretnej sprawy i jest pytaniem w tej właśnie sprawie, opartym dodatkowo na założeniach sprzecznych z podstawą faktyczną rozstrzygnięcia. W motywach wniosku skarżący zarzucają, że Sąd Apelacyjny błędnie uznał, że nie istnieje adekwatny związek przyczynowy pomiędzy zaniechaniem pozwanego (spóźnionym o 6 minut przyjazdem ambulansu), a śmiercią M.S. Powodowie w istocie nie formułują wątpliwości na tle określonych przepisów, a kwestionują ustalenia faktyczne i ocenę dowodów, poczynione przez Sąd Apelacyjny, którymi Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym jest związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Dodatkowo w podstawach skargi, nie respektując zasady związania Sądu Najwyższego w postępowaniu kasacyjnym podstawą faktyczną zaskarżonego orzeczenia, wprost stawiają zarzut naruszenia art. 233 k.p.c. w zakresie oceny opinii biegłej z zakresu medycyny ratunkowej, która miała kluczowe znaczenie dla oceny przez Sąd istnienia związku przyczynowego między opóźnionym przyjazdem karetki, a śmiercią żony i matki powodów. Skarżący powołując się na orzecznictwo dotyczące tzw. procesów lekarskich, w których przyjęto, że związek przyczynowy między zachowaniem pozwanego, a szkodą w postaci pogorszenia stanu zdrowia pacjenta nie musi być ustalony w sposób pewny, pomijają, że w sprawie ustalono w sposób kategoryczny, że pomiędzy zaniechaniem pozwanego a szkodą w postaci śmierci M.S. nie zachodzi związek przyczynowy. Wcześniejszy o 6 minut przyjazd karetki nie zwiększyłby, bowiem realnej szansy na uratowanie jej życia.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

jw

ał